

BONTOON

**INTERNET IN MOBILNI TELEFONI
OMOGOČAJO SUPER KOMUNIKACIJO. MORDA
LAHKO BOLJ POKAŽEMO SVOJ PRAVI JAZ,
LAŽJE IZREČEMO KAKŠNE BESEDE IN
SPOZNAVAMO SORODNE DUŠE, PA ČE PRAV
ŽIVIMO NA ZELENORTSKIH OTOKIH. ZMAGA!**

Relativna anonimnost je še posebej zanimiva in odpira nove možnosti, ki jih prej nismo poznali. Ampak naj anonimnost ne bo izgovor, da pozabimo na zlato pravilo "Ne stori drugim, česar ne želiš, da drugi storijo tebi." Pravzaprav ni v virtualnem svetu bonton nič drugačen od tistega v "realnem". Tu je le nekaj novih fint.

**"CAU! BODIVA LE SE
PRIJATELJA. FUL SI QL,
AMPAK SEM CISTO NORA NA
BINETA. LP.T."**

Ni panike, to je življenje. Ampak SMS ali e-mail le ni prava izbira za tovrstna sporočila. Za izražanje sožalja, prekinitve zveze in druge novice, ki so zelo pomembne ali

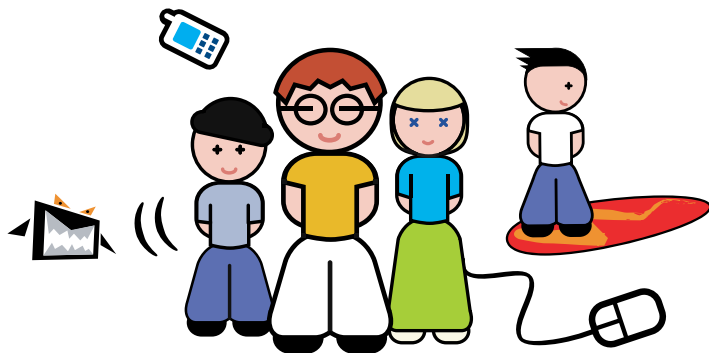
FORWARDI ...

... so sicer lahko res zabavni in z nekaterimi razveseliš prijatelje. Nekritično razpošiljanje vsemogočih traparij, ki jih dobivamo v inbox, in zasipavanje svojih kontaktov z verižnimi pismi tipa če ne pošlješ naprej v sedmih sekundah, boš postal od rojstva slep" pa te uvršča med spamarje!

ZMENKI IN "MOBILCI"

To pa ne gre skupaj. Končno si zbral dovolj poguma, da svojo simpatijo povabiš na sladoled, potem pa po "mobilcu" s prijateljem na dolgo in široko nakladaš o včerajšnjem nadaljevanju Rebelde, medtem ko tvoj izvoljenec/ka gleda v zrak. FYI, tudi vseh sopotnikov na avtobusu ne zanima, kako je tvoja prijateljica razumela, da ji je on rekel, da je slepa, v resnici pa ji je potem sošolka povedala, da je rekel lepa. Na avtobusih naj bi bili "mobilci" izklopljeni.

Še več koristnih nasvetov na:
www.safe.si

**MOBILNE MELODIJE IN SMS-I
V KINU, NA POGREBU, PRI
ZORAVNIKU ...**

Tukaj ni treba veliko razpredati. Enostavno ni OK!

lahko prizadenejo naslovnika, je primerna komunikacija na štiri oči (pa to ne pomeni prek spletne kamere).

OSVOBODI SE SEDEM UMETNOSTI!

UMETNOSTI!

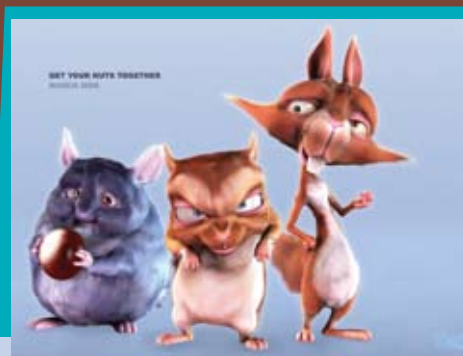
Prav tehnologija pa ima veliko vlogo pri oblikovanju raznih licenc, saj se je s prehodom z analognih na digitalne medije povečala nelegalna distribucija del in s tem kršenje avtorskih pravic. Ker pa nekateri avtorji vseeno želijo, da njihova dela dosežejo čim širšo množico ljudi in da bi jih ta lahko uporabila za nadaljnjo distribucijo ali predelavo, se je ustanovila neprofitna organizacija Creative Commons (www.creativecommons.si), ki ponuja vnaprej pripravljene licence, ki omogočajo pridržanje samo nekaterih avtorskih pravic. Tako so umetniška dela predvsem lažje dostopna, kar posledično spodbuja ustvarjalnost ter željo po znanju, namesto da bi ju zaviralo.

filmi pod svobodnejšo licenco. Zaenkrat ni enotne definicije filma odprte vsebine, a da bi bil sprejet kot tak, mora ustrezati določenim konceptom: produkcija filma mora v večini uporabljati odprtokodne programe (Linux, CinePaint, Blender, Celtx), film mora biti izdan pod licencami odprte vsebine (Creative Commons, GNU General Public License) ali licencami, ki so svobodnejše kot običajne avtorske pravice, a ne ustrezajo popolnoma definiciji odprte vsebine ali odprte kode.

Eden takšnih je tudi kratki film Elephants Dream (www.elephantsdream.org), ki je prvi odprti film, narejen izključno z odprtokodno grafično programsko

PROSTO DOSTOPNI FILMI

Kot že omenjeno, se je z razvojem filma razvila tudi tehnologija za ustvarjanje filma. Danes je veliko posebnih učinkov možno doseči z najrazličnejšimi računalniškimi programi in tudi med njimi se najde nekaj odprtokodnih. Z njimi se znižajo stroški za ustvarjanje filma in tudi pogosteje so takšni

FILM – SEDMA
UMETNOST,
OD ZAČETNIH
NEKAJMINUTNIH
POSNETKOV
DO DANAŠNJIH
CELOVEČERNIH
FILMOV JE MIMIL
KOMAJ DOBRO
STOLETJE, A JE V
TEM ČASU FILMU
USPELO ZNATNO
VPLIVATI NA
OSTALE UMETNOSTI,
POLITIKO IN
TEHNOLOGIJO.

opremo, kot je npr. Blender (www.blender.org), in zaščiten pod licenco Creative Commons (CC). Blender Foundation, ki je produciral omenjeni film, pa je nedolgo nazaj izdal še en tak film, in sicer Big Buck Bunny. Prosti dostop do filmov je mogoč tudi, kadar je delo prešlo v javno last, saj zanj nihče ne uveljavlja avtorskih pravic. Pod takšno oznako sodijo filmi, objavljeni pred letom 1923 ali 95 let pred tekočim letom (odvisno, kaj je kasneje), ter filmi, katerih zadnji avtor je umrl 70 let pred tekočim letom.

FILMSKE DIGITALNE KNJIŽNICE

Na spletu se danes res lahko najde vsak film, a se vsi zavedamo, da se tam ne nahajajo vsi legalno. Obstaja pa nekaj strani, ki ponujajo filme, zaščitene pod licencami odprte narave, ter tako omogočajo ogled brez slabe vesti. Archive (www.archive.org/details/movies) je nekakšna digitalna knjižnica, ki ponuja klasične in dokumentarne filme, dnevne alternativne novice, risanke in še kaj. Documantis (www.documantis.com) je stran, posvečena samo dokumentarnim filmom različnih tematik, medtem ko sta Public-Domain Movie Database (www.pdmdb.org) ter PublicDomainFlicks (www.publicdomainflicks.com) spletni strani, ki ponujata filme v javni lasti. Za pretežno izobraževalne vsebine, izdane pod CC, pa se lahko obrnete na Kiberpipin video arhiv (<http://video.kiberpipa.org>), nekaj prostih filmov pa se najde tudi na strani Movies Found Online (www.moviesfoundonline.com/publicdomain.php).

NESSIE

ČLOVEK JE RADOVEDNO BITJE. ŠE POSEBEJ NAS PRIVLAČIJO SKRIVNOSTI IN NEUVADNI POJAVI. LAHKO PA SE IZRAZIMO TUDI DRUGAČE: NAŠA NAIVNOST NIMA MEJA. IN ZGODOVINA TO DEJSTVO LEPO POKAŽE.

Različne novinarske race, teorije o zarotah, urbane legende in tako naprej. Dokazi največkrat govorijo ravno nasprotno, vendar so za nas precej manj zanimivi kot pa sam fenomen.

NESSIE, KJE SI?

Vsakdo je že slišal za mitično pošast iz jezera Loch Ness. Vprašanje njenega obstoja še vedno bega obiskovalce tega največjega škotskega jezera in kriptozoologe, »strokovnjake« za različna mistična in mitološka bitja, ki preprosto rečeno ne obstajajo (dokazov ni).

Mit o pravadni pošasti Nessie izvira iz leta 565. Takrat naj bi irski duhovnik sv. Kolumb z znamenjem križa pregnal pošast, ki je ogrožala domačine. V vsakem mitu naj bi bilo nekaj resnice, tukaj pa žal Nessie izpade iz enačbe. Sicer je misel o obstoju pošasti v današnjem času neizmerno privlačna, ampak žal ... V vseh letih, odkar se pojavljajo pričevanja o pošasti, ni na plan prišel niti en dokaz o njenem obstoju. Raziskovalci (ni jih bilo malo) so uporabljali različne metode za iskanje dokazov, vse od preprostega opazovanja jezera pa do najbolj

ŽITNI KROGI IN DRUGI "FENOMENI"

sofisticiranih sonarjev. Rezultat je vedno enak – pravih dokazov ni, vijugaste valove pa je povzročila kakšna druga žival (npr. vidra). Pojavili pa so se tudi lažni dokazi – ponarejene fotografije ali pa celo odtisi povodnega konja, ki so bili predstavljeni kot sledi jezerške pošasti.

Ljudi velikokrat zavede tudi nepoznavanje drugih dejstev, ki upravičujejo Nessie zgolj kot legendo. Mnogo ljudi ne ve, da Nessie ni edina »videna« jezerska pošast. Pričevanja o drugih se pojavljajo na vseh večjih jezerih po ZDA in v Kanadi. Le še vprašanje časa je, kdaj se bo pojavila kakšna zver v naših jezerih, povodne može itak že imamo.

ŽITNI KROGI ALI IZVENZEMELJSKA KOMUNIKACIJA INTELIGENTNE VRSTE

Včasih preprosti in drugič neznansko zapleteni geometrijski liki v žitu so, glede na različne vire, dokaz obiskov nezemljanov in njihova sporočila ali pa preprosta človeška potegavščina. Tudi tukaj se pojavljajo »strokovnjaki« za ta »fenomen«, imenovani žitologi. Neverjetno, tudi v Sloveniji jih imamo.

Prvi žitni krog (angl. crop circles) se je pojavil leta 1979 v Veliki Britaniji. Takoj po pojavu tega »fenomena« so NLP-fanatiki odkrili, da je to poseben način komunikacije med nezemljani in Zemljo. Iz preprostih oblik žitnih krogov so se kmalu razvile bolj zapletene oblike, vse

skupaj pa je spominjalo na medgalaktično tekmovanje otrok, kdo bo narisal lepše in bolj zapleteno znamenje na žitnem polju.

No, resnica ni daleč od prispodobe – leta 1992 sta dva upokojena gospoda iz Anglije priznala, da sta idejo za žitne kroge dobila nekega večera leta 1979 po kozarcu piva. Za izdelavo simbola sta potrebovala le desko in verjetno še kakšno pivo. Potegavščino so takoj prevzeli lokalni šolarji in znamenja so se začela širiti globalno (predvsem se pojavljajo med počitnicami). Žitologi nasprotujejo tem razlagam – priznavajo, da so nekatera znamenja potegavščine, ostala pa so »pristna«. Tudi ko sta iznajditelja žitnih krogov na prošnjo nekega časopisa še enkrat skrivoma ustvarila žitna znamenja, so žitologi trdili, da so prava. Slike, ki so dokazovale ravno nasprotno, pa so, seveda, označili za lažne.

V Slovenijo so »nezemljani« začeli zahajati šele leta 2000. Kje so se skrivali do takrat, ne ve nihče. Prvi žitni krogi so se pojavili blizu Murske Sobotice in tudi naslednjih šest (po poročanju medijev se je zadnji pojavil lani) je nastalo v severovzhodni Sloveniji.

VEČ

Če želiš več informacij o še kakšnem »fenomenu«, potem priporočam spletno stran www.randi.org – to je stran izobraževalne fundacije, kjer razkrivajo resnico o »nadnaravnih« pojavih. Veliko informacij se nahaja tudi na različnih straneh skeptikov, priporočam www.theskepticsguide.org. Še slovenski prispevek: www.kvarkadabra.net, rubrika Šund znanost, in www.share-international.net/slo/znamenja/liki.htm

WWW.ITAK.SI/ITAKPLUS

Publitas - Ajax Studio, foto: T. Blahnik

Potrebuješ nekaj,
o čemer lahko
govoriš!

Poišči navdih in navdušuj na WWW.ITAK.SI/ITAKPLUS

Naročniški paket **Itak PLUS** je namenjen mladim v starosti od **15 do vključno 30 let** in svojim uporabnikom omogoča, da se z ostalimi naročniki paketa **Itak in Itak PLUS vsak dan** pogovarjajo za **1 cent/minuto, sporočila SMS in MMS** pa si pošiljajo po **1 cent**. Mesečna naročnina na **Itak PLUS paket znaša 9,90 €**. Cene vključujejo DDV. Cena velja le za klice, sporočila SMS in MMS znotraj **Itak PLUS paketa in Itak paketa**. Klici, sporočila SMS in MMS na druge številke uporabnikov Mobicel GSM/UMTS, na številke drugih mobilnih ponudnikov ter na številke v stacionarnem omrežju se obračunajo po veljavni ceniku za **Paket Itak PLUS**.

1CENT
— MIN • SMS • MMS —
Vsak dan
znotraj Itaka z novim paketom!

itak
Plus